

กิ่งมือที่สุด 16.15 บ. บันทึกข้อความ

กลุ่มงานอำนวยการ
รับที่ 350
วันที่ ๖ มี.ค. ๒๕๖๔
บุคคล 16.15 น. บ.

สถานีการแพทย์แผนไทย
วันที่ ..... ต. มีค ๒๕๖๔
เวลา..... 09.02น

ส่วนราชการ กองพัฒนาฯแผนไทยและสมนไพร ฝ่ายบริหารทั่วไป | โทร. ๐ ๒๕๗๖๘๗๗๗๗๗๗

ପ୍ରକାଶିତ ଦିନ ୦୫୦୩/୧୯୮

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอแจ้งเวียนระเบียบกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัย
และพัฒนาด้านยาแผนไทยและสุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๗

- เรียน ( ) กลุ่มตัวรวจสอบภายใน ( ) เลขานุการกรรม
( ) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ( ) ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
(✓) ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย ( ) ผู้อำนวยการกองการแพทย์ทางเลือก
( ) ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
( ) ผู้อำนวยการกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
( ) ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
( ) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์สมัผสม
( ) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย
( ) อื่น ๆ .....

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๒.๓/๓๙๗๖ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่องร่าง
ระเบียบกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและ
พัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติให้กรมการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือก เก็บเงินที่ได้รับจากการวิจัย พัฒนา คิดค้น การสร้างสิ่งประดิษฐ์ และการสร้างนวัตกรรม
ด้านยาแผนไทยและสมุนไพร ไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร และเพื่อจ่าย
ค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยในกรณีที่งานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร โดยเป็นผลงานที่
ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ หรือต่อสาธารณะ นั้น

ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้อำนวยการสำนักงบประมาณได้อนุมัติร่างระเบียบกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร ทั้งนี้ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยกองพัฒนาฯ แผนไทยและสมุนไพร จึงเห็นควรแจ้งเวียนระเบียบดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายปรีชา หนูทิม)

นักจัดการงานที่ว้าไปชำนาญการพิเศษ
ด้านพัฒนาคุณภาพ

เรียน ผอ.สพท. เพื่อโปรด

- ทราบ ผู้ยื่น/ประชารัฐพันธ์ ห้องปฏิบัติ
 พิจารณา.....

ໜ້າ | ຈະເປີນພຣະຄອງ

WICCS

นางพรทิพย์ มนัสกร (อีร่วงน)

เจ้าพนักงานธุรการ

(ภาษาสุนศ์กัล्प กรณีที่ ๔)

ที่อ่อนไหวของส่วนตัวของแพทย์แผนไทย

หน้าที่ ๔๐๑ (๖๐๔ ๒)
วันที่ ๘ พ.ย. ๒๕๖๖
รัฐวิสาหกิจ
เวลา ๑๓.๑๓

ภ่ายมະงะคลัง
วันที่รับ ก. ๘๙๑/๒๖
วันที่ - ๘ พ.ย. ๒๕๖๖
เวลา ๑๔:๔๐

กรมการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือก
เลขที่ ๖๙๔๖
วันที่ ๘ พ.ย. ๒๕๖๖
จำนวน ๑๑.๐๐

ที่ กค ๐๔๐๒.๓/ กศ๗๗๙

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๒ กม. ๑๐๔๐

๓๙ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างระเบียบกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัย
และพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

เรียน อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

อ้างถึง หนังสือกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่ สอ ๐๔๐๗/๖๒๒๓ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างระเบียบกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัย
และพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร พ.ศ. ....

ตามที่ได้อ้างถึงแล้วว่า กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้จัดทำร่างระเบียบ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทย
และสมุนไพร พ.ศ. .... เพื่อใช้สนับสนุนให้เป็นค่าตอบแทนต่อผู้ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร
ที่ทำคุณประโยชน์ต่อผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ของรัฐบาลและสถาบันวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร
ที่สนับสนุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงขอทำความตกลงในการกำหนดร่างระเบียบกรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร
พ.ศ. .... เพื่อให้เป็นไปตามนัยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔ วรรคสี่
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติให้
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เก็บเงินที่ได้รับจากการดำเนินงานวิจัย พัฒนา คิดค้น การสร้างสิ่งประดิษฐ์
และการสร้างนวัตกรรมด้านยาแผนไทยและสมุนไพร ไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทย
และสมุนไพร และเพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยในกรณีที่งานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทย
และสมุนไพรของผู้ดำเนินงานวิจัยเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ หรือเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
หรือการพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังและหัวหน้า่วยการสำนักงบประมาณอนุมัติ ร่างระเบียบกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร พ.ศ. .... ตามร่างระเบียบฯ
ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป และเมื่อประกาศใช้ระเบียบฯ แล้ว โปรดส่งสำเนา
ระเบียบดังกล่าวให้กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานการตรวจสอบแผ่นดินทราบด้วย
จะขอบคุณยินดี

เรียน อธิบดี

เพื่อโปรด

ทราบ

พิจารณาอนุมัติ

ต่อไป จะเป็นพะคุณ

ขอแสดงความนับถือ

ทราบ

ลงมติ

มอบ

...

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(นางสาวสุภาณณ์ ใจจนรุ่งทวี)

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย รักษาการในตำแหน่ง

(นายสมศักดิ์ ใจชัย) ปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง

รักษาราชการแทนเลขานุการกรม

กองกฎหมายและระเบียบการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๕๐ - ๗ พ.ย. ๒๕๖๖

โทรสาร ๐-๒๑๒๗-๗๒๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cqd.go.th

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

- ๘ พ.ย. ๒๕๖๖

หน้า ๔๖๖ ของ ๑๖๖

ระเบียบกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ร่วมด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร
พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยได้รับอนุมัติจากสูง Gott ว่าการกระทรวงการคลัง และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกว่าด้วยเงินรายรับจากการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“งานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร” หมายถึง การวิจัย พัฒนา คิดค้น การสร้างสิ่งประดิษฐ์ และการสร้างนวัตกรรมด้านยาแผนไทยและสมุนไพร โดยข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสังกัดกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกหรือสถาบันการศึกษา หรือวิสาหกิจชุมชน หรือหน่วยงานอื่นใดที่เป็นคู่สัญญาการดำเนินงานวิจัย

“สิ่งประดิษฐ์” หมายถึง ผลงาน ผลิตภัณฑ์ กรรมวิธี กระบวนการ วิธีการ มาตรการ หรือระบบ รวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์ตลอดจนวิทยาการต่างๆ ที่ดีเด่น และพิสูจน์แล้วว่าเป็นประโยชน์แก่ ประเทศชาติและสังคมโลกทั้งทางด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

“เงินสนับสนุน” หมายถึง เงินที่กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

“เงินรายได้” หมายถึง เงินที่กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้รับ จากการนำผลงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพรไปจัดทำประโยชน์เชิงพาณิชย์รวมถึงเงินรางวัลที่ กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้รับจากการนำเสนอหรือจัดแสดงผลงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

“เงินรายรับ” หมายถึง เงินสนับสนุนและเงินรายได้

“ผู้ดำเนินงานวิจัย” หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสังกัดกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก หรือสถาบันการศึกษา หรือ วิสาหกิจชุมชน หรือหน่วยงานอื่นใดที่เป็นคู่สัญญาการดำเนินงานวิจัยกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นผู้คิดค้น ประดิษฐ์ หรือกระทำการใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

“ค่าตอบแทน” หมายถึง เงินรายได้ที่กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจ่าย ให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการบริหารเงินค่าตอบแทนสำหรับผู้ดำเนินงานวิจัย ยาแผนไทยและสมุนไพร

“อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ข้อ ๔. ภายใต้บังคับข้อ ๘ และข้อ ๙ ในกรณีมีความจำเป็นนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ขอทำข้อตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๕ ให้อธิบดีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารเงินค่าตอบแทนสำหรับผู้ดำเนินงานวิจัยด้านยาแผนไทย และสมุนไพร ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิหรือข้าราชการกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่อธิบดีแต่งตั้ง อีกจำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นกรรมการ และข้าราชการกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่อธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๗ ให้กรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจ่ายเงินสนับสนุนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัย ซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และการพัฒนางานด้านยาแผนไทยและสมุนไพร โดยความเห็นชอบ กระทรวงการคลัง ทั้งนี้มีไว้เพื่อผลงานนั้นจะเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือไม่ก็ตาม

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ

ข้อ ๘ เงินสนับสนุนให้นำไปจ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันได้ดังนี้

(๑) เพื่อการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร โดยถือปฏิบัติ เช่นเดียวกับเงินงบประมาณรายจ่าย

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการวิจัยด้านยาแผนไทยและสมุนไพร ให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๙ เงินรายได้ให้นำไปจ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันได้ดังนี้

(๑) เพื่อการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพรโดยถือปฏิบัติ เช่นเดียวกับเงินงบประมาณรายจ่าย

(๒) เพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยในกรณีที่งานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพรของผู้ดำเนินงานวิจัยเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ หรือเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือการพัฒนางานด้านยาแผนไทยและสมุนไพร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบจากการกระทรวงการคลัง

การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดำเนินงานวิจัยต้องไม่เป็นภาระต่อการดำเนินงานวิจัย และพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

ข้อ ๑๐ รายจ่ายต่อไปนี้ ห้ามจ่ายจากเงินรายรับ

(๑) เงินยืม เว้นแต่เป็นการยืมทดลองจ่ายในงานวิจัยและพัฒนาด้านยาแผนไทยและสมุนไพร

(๒) รายจ่ายในลักษณะบำเหน็จบานญและเงินสงเคราะห์อื่น

(๓) รายจ่ายค่าครุภัณฑ์ซึ่งมีราคาเกินกว่าหน่วยละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) รายจ่ายเพื่อซื้อยานพาหนะ

(๕) รายจ่ายค่าที่ดินสิ่งก่อสร้าง

(๖) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศเว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการทำวิจัย ซึ่งมีใช้การเดินทางไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณก่อน

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจจากนุมติสั่งจ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันเงินรายรับ

ข้อ ๑๒ การรับเงิน จะต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกรายที่มีการรับเงินโดยใบเสร็จรับเงินให้ใช้ตามแบบใบเสร็จรับเงินของทางราชการ

ข้อ ๑๓ ให้กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อสำรองจ่ายได้ภายในวงเงินที่กำหนดโดยความเห็นชอบกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลังโดยเปิดบัญชีแยกตามประเภทของเงิน

กรณีที่มีความจำเป็นต้องนำเงินรายรับฝากธนาคาร ให้กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๔ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินฝากคลัง หรือวิธีปฏิบัติอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

ข้อ ๑๖ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีให้จัดทำรวมอยู่ในบัญชีส่วนราชการที่เป็นไปตามมาตรฐาน การบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ข้อ ๑๗ ให้มีการตรวจสอบภายในตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานให้อธิบดีทราบ

ข้อ ๑๘ ให้กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจัดทำรายงานการรับ-จ่ายเงิน ส่งให้กรรมบัญชีกลาง ภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ รูปแบบรายงานการรับ-จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามที่กรรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีเงินรายรับเหลือเกินความจำเป็น กระทรวงการคลังจะกำหนดให้ กรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามจำนวนที่เห็นสมควรได้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายพีระศิลป์ วิษณุโยธิน)
อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก